

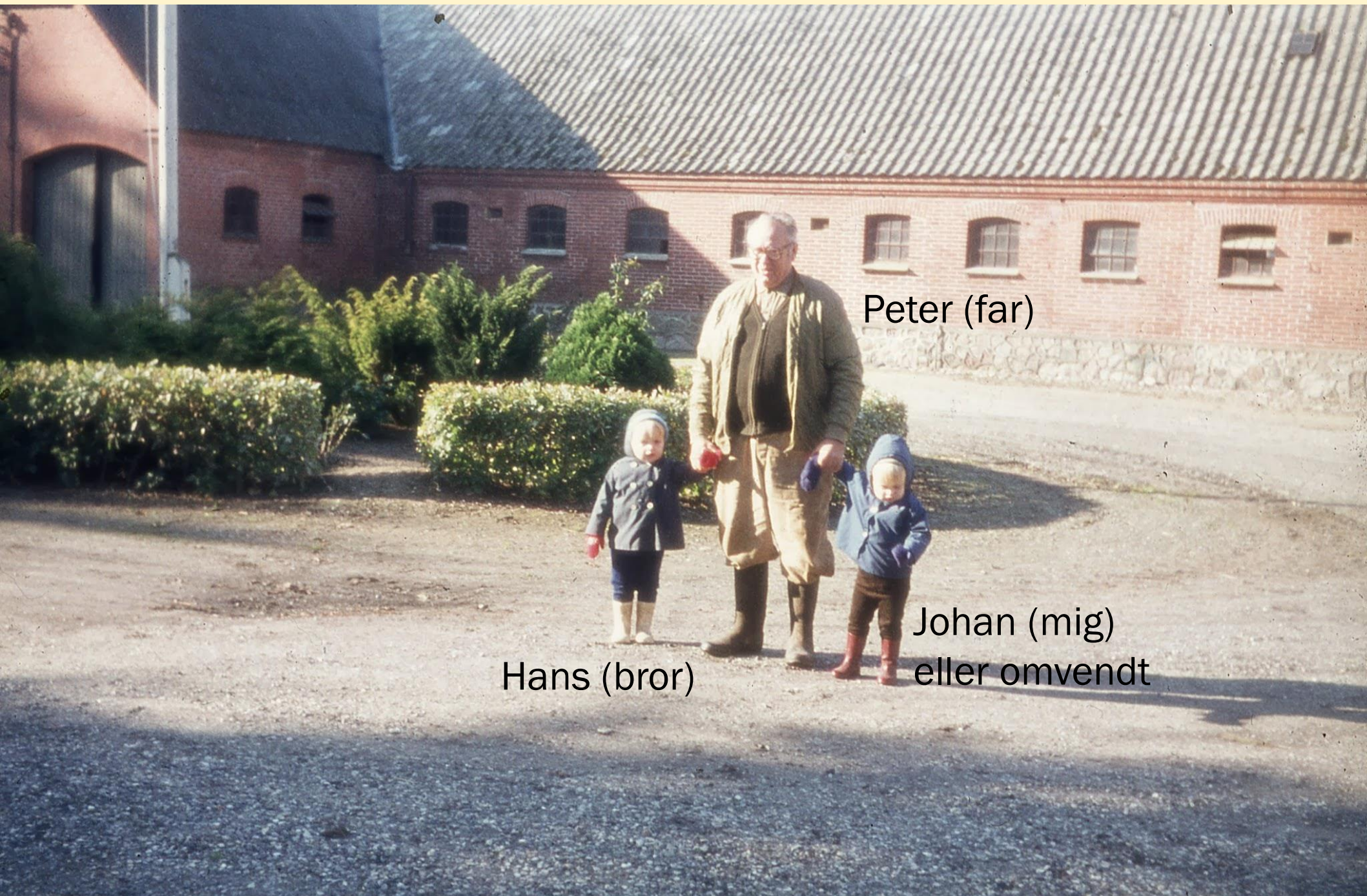
Tro og videnskab



Johan Fynbo, Astronom ved Niels Bohr Institutet

Richard Feynman: *"I believe that a scientist looking at nonscientific problems is just as dumb as the next guy — and when he talks about a nonscientific matter, he will sound as naive as anyone untrained in the matter."*

Kort om min Baggrund



Peter (far)

Hans (bror)

Johan (mig)
eller omvendt

Kort om min Baggrund



Far: "Det eneste I ikke skal blive er landmænd"
Hvad skal man så blive?



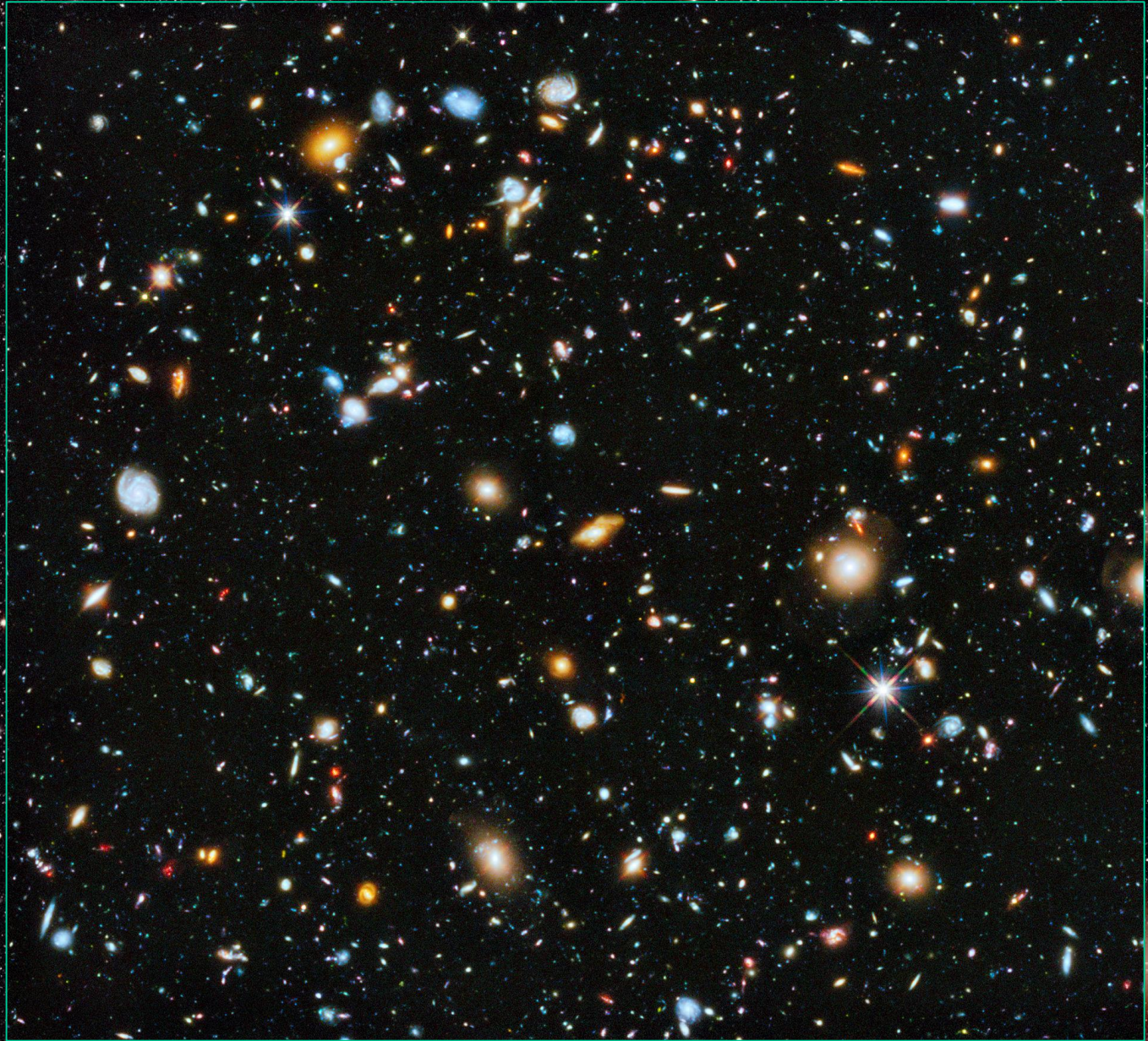
Nattehimlen set væk fra byens lys: Smuk, dragende, tankevækkende, ærefrygtindgydende, liv og død, kold og fremmed, uendelighed?, fælles på tværs af tid og rum.



Vatikansommerskolen i 1995 (kosmologi)



Vi kan se ca. 1000 milliarder galakser – hver med hundredvis af milliarder stjerner



Mennesket er ifølge nogle:

"just a chemical scum on a moderate-sized planet, orbiting round a very average star in the outer suburb of one among a hundred billion galaxies."

Stephen Hawking
(Guy Kahane, NOUS 48:4 (2014) 745–772)

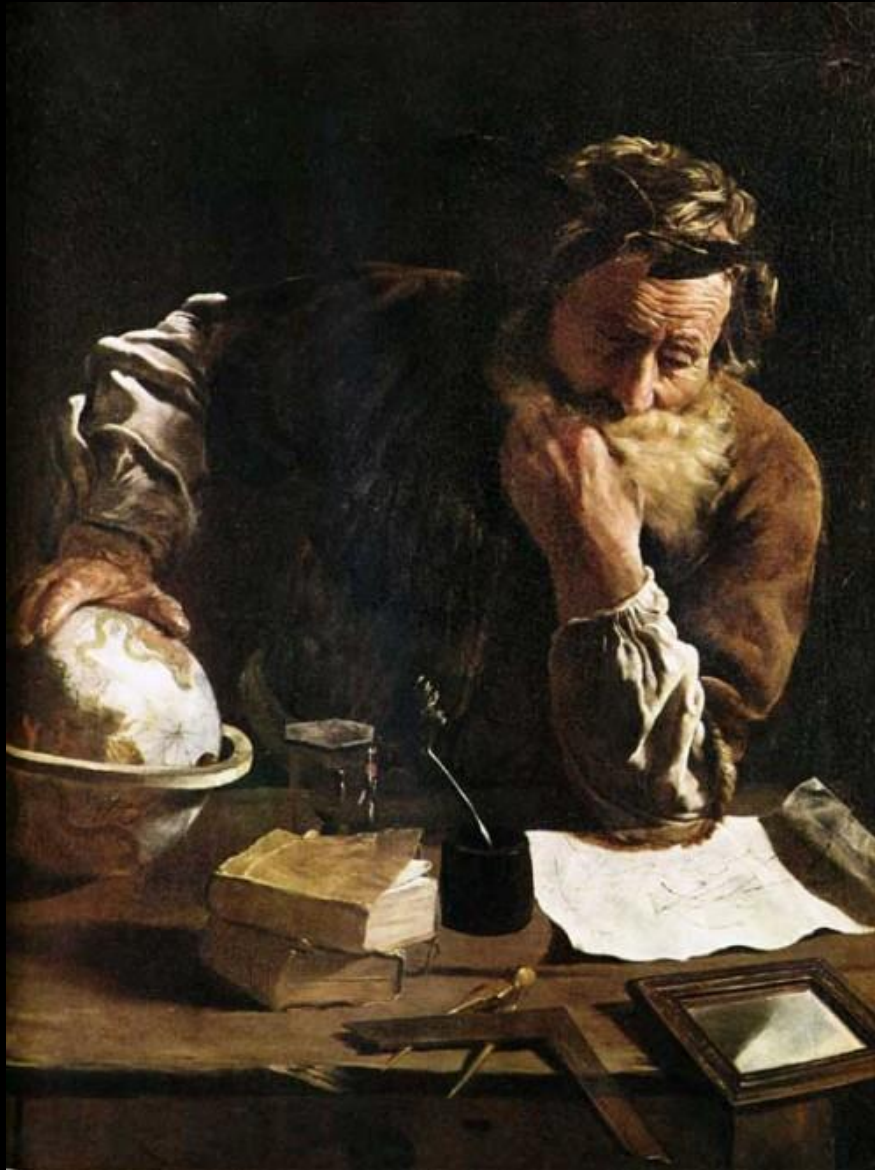


En anden forståelse:

*Naar jeg ser din Himmel, dine Fingres Værk, Maanen og Stjernerne,
som du skabte,
hvad er da et Menneske, at du kommer ham i Hu, et Menneskebarn, at
du tager dig af ham?*

Salme 8 (og DDS 392)

Tro og Videnskab



Opvækst

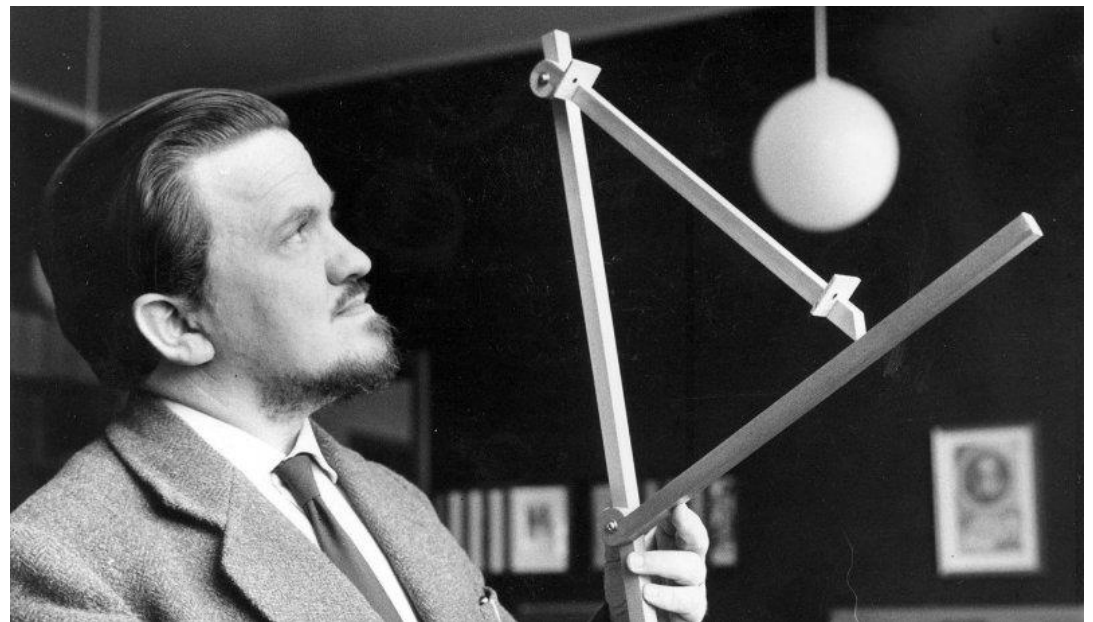
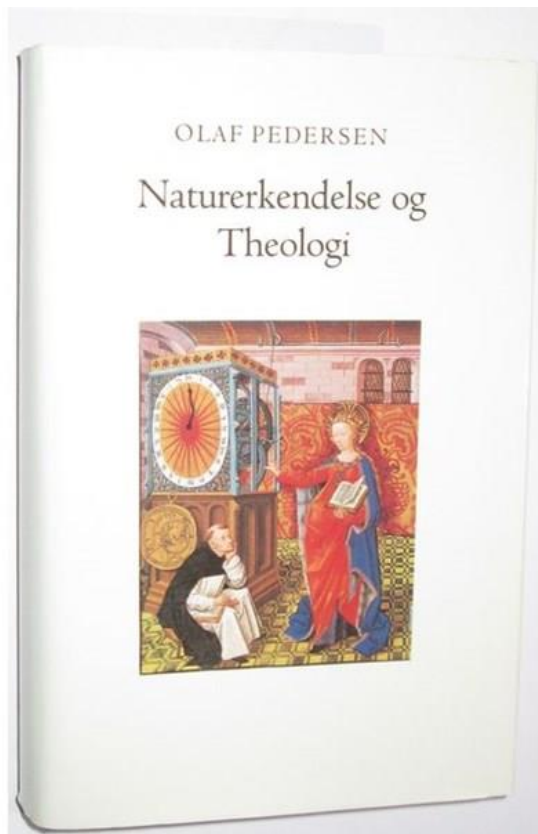


Troen var en naturlig del af vores opdragelse. Begge vores forældre var troende med en baggrund i indre mission, men med "reservationer" og åbenhed overfor andre kirkesyn (det grundtviganske – pastor Damgaard).



Videnskab og Tro

- Der har i det meste af historien været et frugtbart samspil mellem teologi og naturerkendelsen.



VISDOMMEN

*Fra evighed er jeg dannet,
fra begyndelsen, før jorden blev til.
Jeg blev født, før strømmene var til,
før der var vandrige kilder;
da bjergene endnu ikke var sat ned,
forud for højene blev jeg født,
førend han skabte landjorden og markerne
og de første støvkorn i verden.
Da han grundfæstede himlen, var jeg der allerede,
da han lagde jordens flade fast på urdybet,
da han samlede skyerne deroppe,
da han lod urdybets kilder strømme,
da han satte en grænse for havet,
så vandet ikke kunne overtræde hans befaling,
da han lagde jordens grundvolde fast,
var jeg ved hans side som hans fortrolige;
jeg var til glæde for ham dag efter dag,
jeg dansede foran ham hele tiden,
jeg dansede på hans vide jord
og glædede mig over menneskene.*

Verden er skabt

Logos

Mennesket er skabt i
Guds billede og kan
aflæse Guds skaberplan

Videnskab giver mening

Middelalderens verdensbillede



Videnskab og Tro

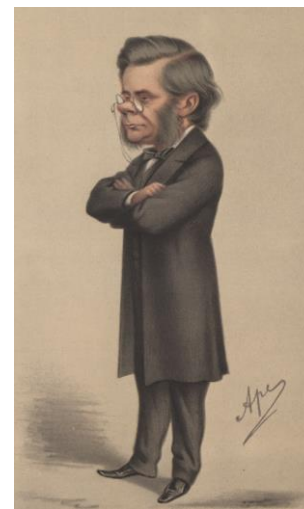
To “katastrofer”:

1. Striden om det heliocentriske verdensbillede (24/2/1616)



2. Darwin og evolutionsteorien

(særligt en legendarisk debat i 1861 mellem Huxley og Wilberforce).



Videnskab og Tro (26/12/1991)



After 9/11 2001: New atheists / militant atheism

“Indeed, organizing atheists has been compared to herding cats, because they tend to think independently and will not conform to authority. But a good first step would be to build up a critical mass of those willing to 'come out,' thereby encouraging others to do so. Even if they can't be herded, cats in sufficient numbers can make a lot of noise and they cannot be ignored.”



A

symboler
vidnesbyrd
evangelister
helgener
total-tydning
Pseudo-religion?

Videnskab og Tro

- “Tro” i religiøs sammenhæng er mere et spørgsmål om tillid / tiltro / stole på / loyalitet end om “usikker viden”. Tro handler altså om et forhold til en transcendent skaber.
”Abram troede Herren, og han regnede ham det til retfærdighed.”
- Videnskab handler om, hvordan vi skaber viden om den “fysiske virkelighed”. Tro og videnskab bør ikke være (epistemiske) konkurrenter.

Findes Gud?

Gud findes ikke som medlem i mængden af eksisterende ting eller væsener (stole, en hund, elektroner, spagettimonstre, o.s.v.)

Gud er snarere (for den troende) ophavet til alt eksisterende. Gud er transcendent - rækker ud over verden. Han er ikke en del af verden.

Gud kan derfor ikke gøres til genstand for naturvidenskabelige eksperimenter som f.eks. galakser eller elementarpartikler.

יהוה

”Han Er”

*”Jeg er den, Jeg er!« Og han sagde:
»Sådan skal du sige til israelitterne:
Han Er har sendt mig til jer.”*



Guds ansigt

Johannes: "Ingen har nogen sinde **set Gud**; den Enbårne, som selv er Gud, og som er i Faderens favn, han er blevet hans tolk."

Johannes: "Jeg er vejen og sandheden og livet; ingen kommer til Faderen uden ved mig. Kender I mig, vil I også kende min fader. **Og fra nu af kender I ham og har set ham.**"

Matthæus: "Da skal også de sige til ham: Herre, hvornår **så vi dig** sulten eller tørstig eller fremmed eller nøgen eller syg eller i fængsel, uden at vi hjalp dig? Da skal han svare dem: Sandelig siger jeg jer: Alt, hvad I ikke har gjort mod en af disse mindste, det har I heller ikke gjort mod mig!"

Matthæus: "Salige er de rene af hjertet, for de skal **se Gud.**"

Velsignelsen: "Herren velsigne og bevare dig! Herren lade **sit ansigt** lyse over dig og være dig nådig! Herren løfte **sit ansigt** mod dig og give dig fred!"

Videnskab og Tro: forvrængninger



Skt. Augustin fra Hippo
(354 – 430)

”Uden at være kristne har mennesker i mange tilfælde erhvervet mange kundskaber om jorden, himlene, verdens elementer, og om (stjernernes) bevægelser, omdrejninger og afstande, og om dyrs, planters og mineralers natur (...), kundskaber som de opnår med stor sikkerhed gennem erfaringer og fornuften.”

Det værste er -

”når en ikke troende kommer til at høre en kristen tale om disse ting på grundlag af Biblen og fremkomme med så mange naragtigheder, at han næppe kan bare så for at le. Det værste er ikke, at han ler ad en person, der er hildet i fejltagelser. Det værste er, at folk uden for kirken skulde give vore bibelske forfattere ansvaret for sådanne meninger. Det vilde med det samme overbevise dem om, at Skriften er fuld af fejl angående spørgsmål, som de selv har undersøgt enten gennem erfaringen eller med ubestridelige beregninger.”

Videnskab og Tro: forvrængninger

"Sådan er det nu om stunder. Enhver der ønsker at fremstå klog må gøre op med det anerkendte. Han må selv hævde noget nyt. Det er det denne starut gør som ønsker at vende op og ned på hele astronomien. Selv i disse forvirrede spørgsmål tror jeg på den hellige Skrift for Joshua kommanderede, at Solen skulle stå stille og ikke jorden."

(Luther om Kopernikus)

Videnskab og Tro: forvrængninger

”Nyere forskning lægger op til en fysikologisk betragtning af mennesket som et komplekst dynamisk ikke-lineær ustabilt masse-molekylært system, hvis ontogenetiske intrasystematiske struktur og funktion bygger på interaktion mellem DNA molekyler (arv) og molekylært definerede ekstrasystematiske omverdenspres (miljø). Breder betragtet synes mennesket blot et blandt utallige selv-organiserede energetiske molekulære affinitetssystemer, såsom støv, stjerner og hele universer, og ganske som de hensides mening, logik, moral, intension, begær, og andre synaptisk baserede filosofisk-teosofisk-mentalistisk-lingvistiske illusioner.”

(spiseseddel til foredrag i Forum teologi-naturvidenskab)

Videnskab og Tro: forvrængninger

AF LONE FRANK

Nej til religiøs larm, ja til videnskaben



og biologisk viden i det hele taget,
er gaven til det søgende menneske.

“Mennesker er rene biologiske maskiner”

“Ja, du leder efter mening, og du kan principielt finde den i hvad som helst, som passer dig. For den er ikke noget objektivt og udefra givet, men derimod en subjektiv oplevelse. En fysiologisk/kemisk tilstand i hjernen, om man vil.”

Videnskab og Tro: forvrængninger



NYSGERRIG

Din liderlige hjerne snyder dig til kærlighed

Hvad sker der med os, når vi bliver tiltrukket af et andet menneske? Der er tre faser fra smaskliderlig til kærlighed.

AF KIM RATHCKE JENSEN OG LÆRKE KROMANN (GRAFIK)
19. FEB. 2018 KL. 20.01

"Jeg føler mig ikke som et helt menneske, når jeg ikke er sammen med dig. Når jeg sidder stille, vil jeg gå. Når jeg er ude at gå, så vil jeg hjem"

Sådan skrev en rastløs mand på 21 år til den kvinde, som han var dybt forelsket i. Manden hed Albert Einstein, og han skrev brevet i år 1900 og sendte det til Mileva Maric, der senere blev den berømte videnskabsmands første hustru.

“

Oxytocin er et tilknytningshormon, og niveauet af det stiger, når vi bliver berørt, og når vi er i forelskelsesfasen. Det gør, at man bliver skør. Nærmest som ammehjerne, hvor man glemmer alt omkring sig

SARAH WÄHLIN-JACOBSEN, LÆGE, SEXOLOGISK KLINIK

Videnskab og Tro: forvrængninger

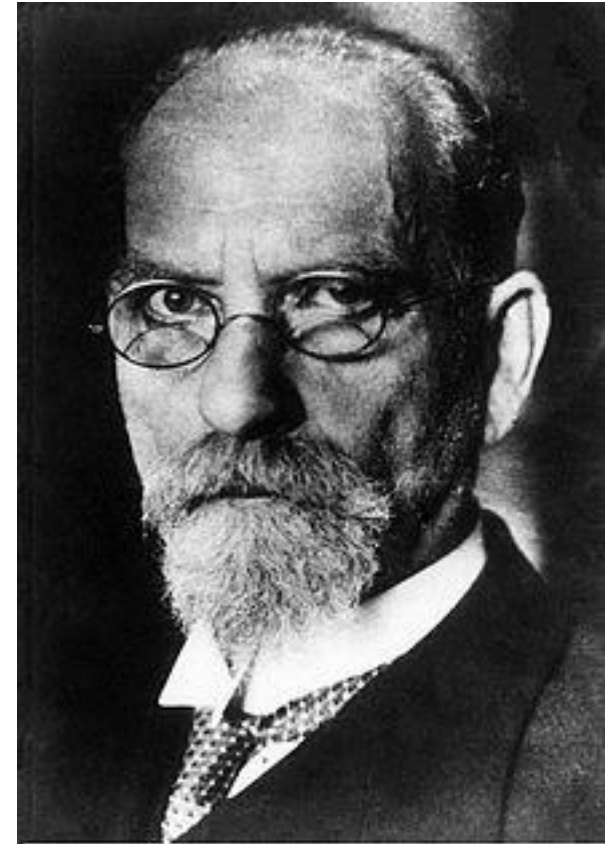
"Hvis mennesket forsøger at gøre oprør mod naturens jernhårde logik, bringer det sig i modstrid med de naturlove, som det selv skylder sin egen eksistens. Og et sådant oprør vil kun føre til dets egen undergang." (Hitler, Mein Kampf)



Pervertering af videnskab i dens værste form.

Lebenswelt

I vores livskval – som vi hører det – har denne videnskab os intet at sige. Den udelukker principielt de spørgsmål, der for mennesker prisgivet vore ulykkelige tiders skæbnetunge omvæltninger er de mest påtrængende: Spørgsmålene om meningen med eller meningsløsheden af hele den menneskelige eksistens.



Edmund Husserl

Den levede verden er den primære – ikke videnskabens reduktion/abstraktion.
Erkendelsen kan være *om* naturen – ikke naturen/verden selv.
Lignende tanker hos Løgstrup (kausal/analog forståelse), Roger Scruton (kognitiv dualisme).



Skt. Augustin fra Hippo
(354 – 430)

»Du tilskynder selv til, at det er en glæde at prise dig. **For du har skabt os til dig, og vort hjerte er uroligt, indtil det finder hvile i dig.**«



Peter Bastian: Altid allerede elsket

(find evt. podcasten med hans samtale med Anders Laugesen)

Om jeg så taler med menneskers og engles tunger, men ikke har kærlighed, er jeg et rungende malm og en klingende bjælde ... Kærligheden er tålmodig, kærligheden er mild, den misunder ikke, kærligheden praler ikke, bilder sig ikke noget ind ... Den tåler alt, tror alt, håber alt, udholder alt ... Så bliver da tro, håb, kærlighed, disse tre. Men størst af dem er kærligheden.

Paulus (1. Korintherbrev)

81-årige Lilly måtte faste på hospitalet i tre døgn: Jeg skal aldrig tilbage igen

Regionsrådsformand i Nordjylland, Ulla Astman, siger undskyld for et uværdigt forløb.



Klinikchef: Det kan ske igen

Hvad kræver det at undgå og stå i sådan en situation igen?

- Det kræver nok en overkapacitet, som i forhold til hvad prisen på sådan overkapacitet er, vil være urimelig. Så situationen kan nok desværre opstå igen, men det er selvfølgelig noget, vi vil gøre os rigtigt meget umage for at undgå.

Økonomiske argumenter



UDLAND

VIDEO Dykkere i "redningsaktion verden aldrig vil glemme"

Kom helt tæt på redningsaktionen af de 12 thailandske drenge fra grotten Tham Luang.



AF LOUISE BRODTHAGEN JENSEN OG TINA VALENTIN BITSCH (VIDEO)
11. JUL. 2018 KL. 21.23

[MAIL](#) [TWITTER](#) [FACEBOOK](#)

De har arbejdet utrætteligt i flere dage. Tilbragt otte timer i små mudrede områder for at kunne fragte røde bårer videre til næste mand på en lang række.

Alt sammen som led i en redningsaktion, der nu bliver hyldet over hele verden: Evakueringen af de 12 thailandske fodbold drenge og deres træner, som indtil i går sad indespærret flere kilometer inde i grottesystemet Tham Luang i det nordlige Thailand.

Vatikansommerskolen i 1995



**ADDRESS OF HIS HOLINESS JOHN PAUL II
TO PARTICIPANTS IN THE FIFTH SUMMER SCHOOL IN ASTROPHYSICS SPONSORED BY THE
VATICAN OBSERVATORY**

Friday, 7 July 1995

2. There is no doubt that the *search for scientific understanding is intimately connected with the betterment of mankind*. The quest for truth, beauty and the good, whether in the world of the arts or science, or in the efforts of those who strive to improve the social, economic and political conditions of people, leads to the realization that the true, the beautiful and the good are essentially one. In fact, it is precisely when the pursuit of the good of peoples is separated from what is true and beautiful that aberrations occur in the social fabric of societies. One such aberration is the idea that the economic good of peoples represents the highest goal to be achieved.

We have all witnessed the failure of such a limited view of human aspirations.

I remind you, then, that your scientific research, even if regarding matters far removed from daily human concerns, has importance and relevance for everyone, especially when it contributes to that vision of reality which leads to an understanding of the human person as an integral element in the physical universe.

The *integration of an understanding of ourselves and the universe* requires that we be open to the many different channels through which we come to knowledge: the sciences, the arts, literature, philosophy, theology. In this context your scientific research is of greatest benefit to humanity when it helps to synthesize and consolidate the knowledge derived from all these other sources, and when it enables you as scientists to enter into a true and honest dialogue with these other disciplines.

**ADDRESS OF HIS HOLINESS JOHN PAUL II
TO PARTICIPANTS IN THE FIFTH SUMMER SCHOOL IN ASTROPHYSICS SPONSORED BY THE
VATICAN OBSERVATORY**

Friday, 7 July 1995

Der er ingen tvivl om, at søgen efter videnskabelig forståelse grundlæggende er til gavn for menneskeheden. Stræben efter det sande, det skønne og det gode, hvad enten det er inde for kunsten eller videnskaben, eller hos dem, der stræber efter at forbedre de sociale, økonomiske eller politiske forhold for folk, leder til den indsigt, at det sande, det skønne og det gode essentielt set er et. Faktisk er det præcist, når stræben efter det gode for mennesker adskilles fra hvad der er sandt og skønt, at der opstår afvigelser i samfundenes opbygning. En sådan afvigelse er den ide, at økonomisk fremgang for mennesker repræsenterer det højeste opnåelige mål.

Vi har alle været vidne til hvilke fejltagelser et så begrænset perspektiv på menneskelig stræben kan lede til.

Jeg minder jer derfor om, at jeres videnskabelige forskning, selv når den angår forhold langt fra vores dagligdag, har betydning og relevans for alle, specielt når det bidrager til den opfattelse af virkeligheden som leder til en forståelse af mennesket som person som en integreret del af det fysiske Univers.

Foreningen af en forståelse af os selv og Universet kræver at vi er åbne for de mange kanaler gennem hvilke vi kommer til indsigt: videnskaberne, kunst, litteratur, filosofi, teologi. I denne sammenhæng er jeres videnskabelige forskning til den største gavn for menneskeheden, når den hjælper til at forene og konsolidere indsigten opnået fra alle disse kilder, og når den gør det muligt for jer som videnskabsfolk at indgå i en sand og ærlig dialog med disse andre discipliner.

Tak for opmærksomheden

Se evt. mere på:

- Astronomisk.dk
- Kvant, December 2017
- K. E. Løgstrup: “Skabelse og tilintetgørelse”
- David Bentley Hart: [The Experience of God: Being, Consciousness, Bliss](#)
- Roger Scruton: [The face of God](#)



»Mester, hvad er det største bud i loven?« Han sagde til ham: »Du skal elske Herren din Gud af hele dit hjerte og af hele din sjæl og af hele dit sind. Det er det største og det første bud. Men der er et andet, som står lige med det: Du skal elske din næste som dig selv. På de to bud hviler hele loven og profeterne.«

Jesus (ifølge Matthæus)



TEMANUMMER OM NATURVIDENSKAB OG RELIGION

- GUD OG DARWIN
- GUD SOM MERE END NØDVENDIG
- NEEDHAM-SPØRGSMÅLET I MODERNE FYSIK
- NATURVIDENSKABEN SOM KRISTENT PROJEKT
- HVAD HAR REFORMATIONEN GJORT FOR NATURVIDENSKABEN?
- NATURVIDENSKAB OG RELIGION MELLEM NEWTON OG DARWIN
- PLANETKALENDER – NYHEDER – ØRSTED MEDALJE UDDILT

Løssalgspris: 50 kr

Naturvidenskab og religion

Af Hans O. U. Fynbo, Institut for Fysik og Astronomi, Aarhus Universitet, og Johan P. U. Fynbo, Niels Bohr Institutet, Københavns Universitet

Vi er for denne diskussion særlige derved, at vi er enæggede tvillinger, der begge arbejder som naturvidenskabelige forskere, men som er endt med forskellige syn på forholdet mellem viden og tro. Vi har valgt at bruge os selv til at belyse spændingsfeltet mellem naturvidenskab og religion ved først at give hvert vores syn på tre spørgsmål: 1) hvad er verden?, 2) hvad er et menneske? og 3) hvad er Gud? Efter denne "forskels-afklaring" har vi skrevet en fælles diskussion af forholdet mellem naturvidenskaben og tro.

Hvad er verden?

Hans

Videnskab er erkendelsen af, at verden er rationel og i princippet forståelig, men at opnåelsen af denne forståelse er vanskelig. Menneskers almindelige fornuft har en tendens til at komme til fejlslutninger eller at operere med forkerte præmisser. Det kunne være troen på held og uheld, skæbnetro, eller tendensen til at tro, hvad forbilleder eller omgivelserne tror på. Videnskab er derfor også en metode, der undgår at komme til de fejlslutninger, som vores intuition og almindelige fornuft ofte ville lede til. Metoden går i bredeste forstand ud på at opstille hypoteser, og derefter fremskaffe erfaringer, der kan be- eller afkræfte disse hypoteser.

Pga. videnskab kan vi sige meget om verden. Vi ved, at verden er dynamisk, og at den har set meget forskellig ud til forskellige tider. De grove træk i denne historie vil være læseren velkendt og behøves ikke opsummeres her. Af særlig betydning vil jeg fremhæve, at i forhold til de størrelsesordener, som er relevante for mennesker, er universet enormt både i tid og rum. Vi ved også, at der er meget, vi ikke ved om verden – f.eks. hvad mørkt stof er, og hvad det er, der får universet til at accelerere i dets udvidelse. Vi ved ikke, hvad der skete før Big Bang, eller om det giver mening at spørge om det. Dertil kommer alle de ting, vi ikke ved, vi ikke ved.

Johan

Etymologisk er ordet "Verden" meget interessant. Den oprindelige betydning er "mands-alder" eller "tidsalder". Betydningsudvidelsen til den moderne mere altomfattende betydning af "Verden" skyldes ifølge Dansk Etymologisk Ordbog påvirkning fra det græske begreb kosmos. Begrebet kosmos står hos grækerne i modsætning til kaos. Begrebet kosmos indeholder det centrale aspekt ved verden, som de fleste videnskabsfolk er fascinerede af, at der er orden og ikke kaos. Naturvidenskaben handler vel i en vis forstand om at forstå denne orden.

I moderne tid synes ordet Verden at have foretaget endnu en udvidelse, således at det nu simpelthen er "alt". Det står i modsætning til tidligere tiders tænkning, hvor man f.eks. ikke har tænkt på Gud som en del af verden. Gud er noget transcendent (noget, der rækker ud over).



Figur 1. Vatikanets observatorium i Castel Gandolfo med pladen "DEUM CREATOREM VENITE ADOREMUS" ("Kom, lad os beundre Gud skaberen!").

Som troende forbinder jeg intellektuelt ordet "Verden" med det gamle nu lidt komiske "Skaberværket". Det ligger dybt i religiøse forestillinger, at Gud er alttings ophav, hele verdens ophav, og at den orden, vi som forskere er fortryllede af at forstå, er et udtryk for Guds visdom. På observatoriebygningen på Pavens sommerresidens i Castel Gandolfo syd for Rom står der "Deum Creatorem venite adoremus" som betyder "Kom, lad os beundre Gud skaberen!" Denne tilgang til verden, synes jeg, giver mening.

Hvad er mennesket?

Hans

Vi ved, at liv er opstået på planeten Jorden ret hurtigt efter, at bombardementet af Jorden fra kometer og asteroider ophørte ca. 0,5-1 milliard år efter, at Jorden blev dannet fra den samme gassky som Solen. Vi ved ikke præcis, hvordan livet er opstået, men det har formodentlig fundet sted ved alkaliske varme kilder i havet. Vi ved, at alt liv er i familie gennem den samme genetiske kode skrevet i DNA. Vi ved, at fra livet opstod til i dag har det gennemgået en række voldsomme episoder med masseuddøen lige fra "forurening" af

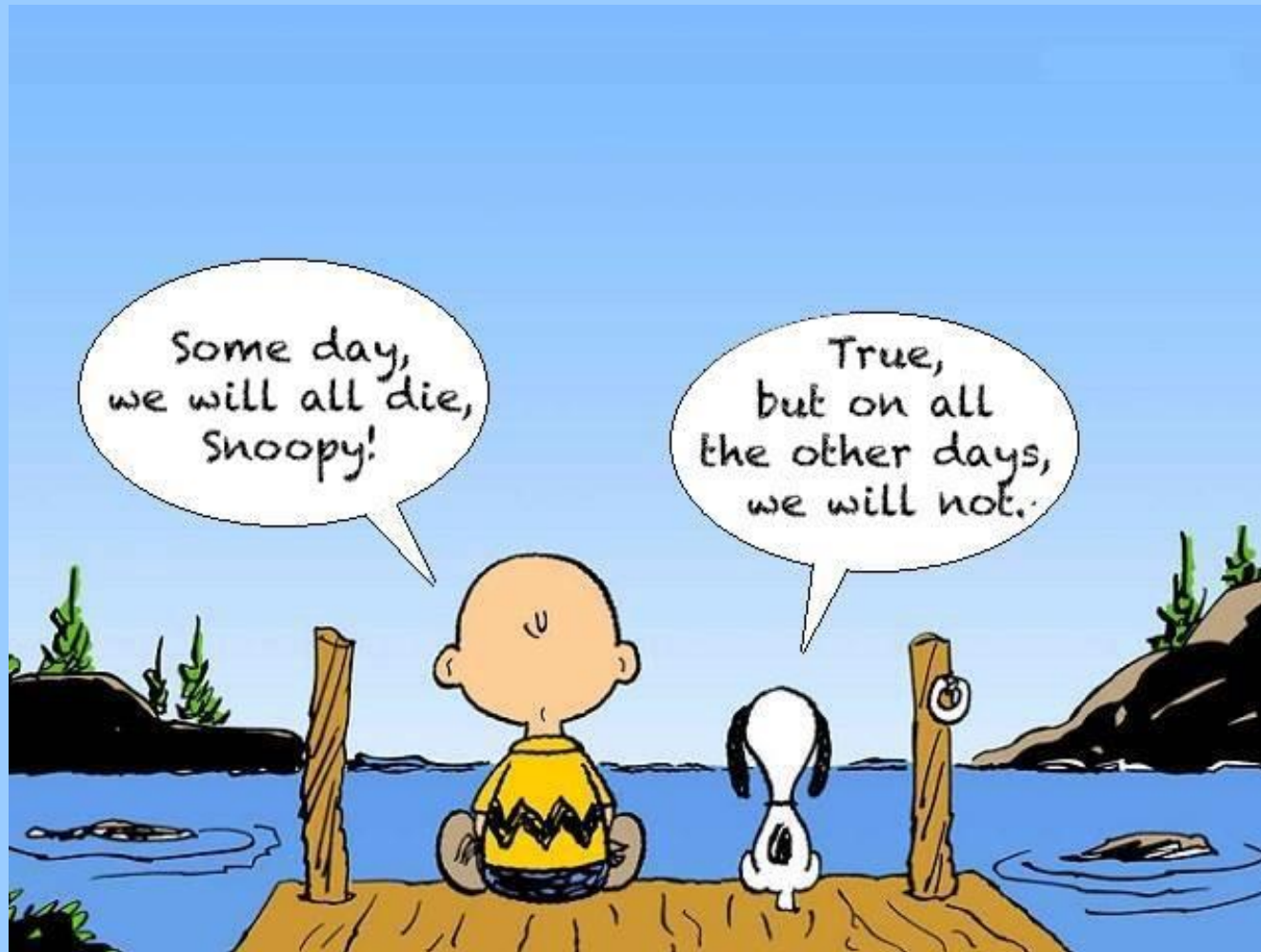
Verdensbilledet i forandring

– et hundredårigt perspektiv



FORLAGET  PSILON.DK

Det ondes problem



Nihilodice

“Ligesom man i gamle dage med en teodice forsøgte at give en forklaring på det ondes og ulykkeliges tilstedeværelse for at retfærdiggøre Gud, burde man så ikke i dag med hvad man kunne kalde en nihilodice forsøge at give en forklaring på det lykkeliges tilstedeværelse og forsvare meningsløsheden og intetheden mod angrebet på dem fra lykken?”

[...] Skyldes det, at den irreligiøse i virkeligheden også går ud fra tanken om skabelse, så irreligiøsiteten er et oprør, protest, forargelse over at lidelsen og ulykken bryder skabelsen ned?”

Løgstrup, ”Skabelse og tilintetgørelse”

Jeg tror på himlen og på jorden,
men ikke på alt mellem himmel og
jord.

Søren Ulrik Thomsen

Videnskab og Tro

“På alle sprog, der har deres oprindelse i latin, betyder ordet årsag (*ratio, raison, reason*) i første række det vi kalder fornuft. Så en årsag opfattes altid som rationel. En årsag, hvis rationalitet ikke er gennemskuelig, forekommer at være ude af stand til at forårsage nogen virkning. Men på tysk kaldes årsag *Grund*, hvilket er et ord, der intet har tilfælles med det latinske ratio og oprindeligt betyder jordbund og siden grundlag. Set under det latinske ratio's synsvinkel forekommer pigens opførsel, som hun sidder der på landevejen, absurd, ude af proportioner, uden fornuft, mens den ikke desto mindre har sin årsag, det vil sige sit grundlag, sin Grund. Dybt i hver af os er en sådan årsag nedfældet, en sådan Grund, der er det stadige princip bag vores handlinger, den jordbund, af hvilken vor skæbne rejser sig. ”

From Milan Kunderas “Udødeligheden”

"The last function of reason is to recognize that there is an infinity of things which are beyond it. It is but feeble if it does not see so far as to know this."

Blaise Pascal

Gudstro

Jesus ifølge Markus: "Sandelig siger jeg jer: Den, der ikke tager imod Guds rige ligesom et lille barn, kommer slet ikke ind i det.« Og han tog dem i favn og lagde hænderne på dem og velsignede dem."





Sir Roger Scruton

"I am not an advocate of Enlightenment. On the contrary, I see it as a form of light pollution, which prevents us from seeing the stars."

"Religious people see the world in a way that enlightened people may not see it. Not only do they possess faith, belief in the transcendental and hopes and fears regarding providence and the after life. Their world is parcelled out by concepts of the **holy**, the **forbidden**, the **sacred**, the **profane** and the **sacramental**. These concepts may be absent from the intellectual life of faithless people. But, if the counter-enlightenment view of religion has any truth in it, they are rooted in feelings that even faithless people have. Hence secularisation does not impact only on the thoughts and feelings of religious people. It impacts on the thoughts and feelings of everyone, causing radical changes in the experience of social membership, in the structure of the Lebenswelt, and in the way human conduct is perceived and described."

Religiøs tro kan erstattes af andre former for tro:

”**Naturalisme**, filosofisk set det synspunkt, at alt i verden kan reduceres til de genstande og fænomener, som naturvidenskaben beskæftiger sig med (ontologisk naturalisme).

Ifølge en anden definition det synspunkt, at alt i verden kan forklares fyldestgørende ved hjælp af de metoder, der anvendes inden for naturvidenskaben (epistemisk naturalisme).”

I naturalismen er ”ånd” noget emergent, mere eller mindre illusorisk.

Dette er et metafysisk synspunkt, det er ikke ”fakta”.

60 000 RM

kostet dieser Erbkrankte
die Volksgemeinschaft
auf Lebenszeit

Volksgenosse
das ist auch
Dein Geld

Lesen Sie

neues Volk

Die Monatshefte des Rassenpolitischen Amtes der NSDAP



Fahrendes Volk

Die Bekämpfung der Zigeunerplage auf neuen Wegen

Die Zigeuner sind für das Reich, für Volk und Staat eine akute Gefahr. Wer sie erfolgreich bekämpfen will, muß die Zigeuner jagen — frei von allen romantischen Vorstellungen und Gefühlsheilen — nach ihrer Herkunft, ihrer Rasse, ihren Gitten, ihrer Lebensart kennen lernen und sie jagen, wie sie wirklich sind.

Zigeuner, die als mehr oder weniger „heilige“ Gestalten durch moderne Operetten und Zigeunerfilme gaulen, sind Romanfiguren, die unser Mitgefühl und unsere Sympathie erwecken sollen. Sie können uns nicht irren machen im Kampf gegen jene Zigeuner, die, wie heißt, immer in Herden auf Jagd mit Karren und Wohnwagen, neuerdings sogar mit Kraftwagen

unherzogen, jede erziele und christliche Moral ablehnen und unter dem Deckmantel des Sozialismus oder als Schmeichler, Schmeicheleier, Kellner, Kuchenschneider, Viehwärter, kleine Schulleiter, etc. aber in Wirklichkeit durch verstellten Bitteln und Eigenlumben ihre Lebensunterhalt suchen.

Nicht jeder allerdings, der als „Fahrender“ ein „Zigeunerleben“ führt, ist auch ein Zigeuner. Die echten Zigeuner sind eine eigene, der unseren artfremde Rasse. Es sind die Hammetten Zigeuner, die sich schon in ihrem Aussehen, ihrer Sprache und in ihren Gitten von anderen „Fahrenden Völkern“ unterscheiden, und zwar ganz unübersehbar. Denn liegt ist der echte Zigeuner auf die Zugehörigkeit zu seinem Volk und zu seiner Rasse.

Denk wir uns, daß die Zigeuner ein „Fahrendes Volk“ unter der Bezeichnung „Zigeuner“ im „Neuen Volk“, G. B. Reichs Volksbildungs-Verbandung München 1935.



Die Lichtbilder zeigen drei typische Zigeuner. Sie gehören einer Zigeunerbande an, die seit Jahren mit Wohnwagen als Werkzeugschlepper im Reich umherzog und 1937 aufgelöst wurde. Ihre wirklichen Namen und ihre Staatsangehörigkeit waren bisher trotz umfangreicher, auch mit ausländischen Behörden geführter Verhandlungen nicht einwandfrei festzustellen. Alle drei befinden sich seit fast zwei Jahren im Arbeitshaus.



gekommen aus Indien kommen. Nach alten Chroniken tauchen sie um das Jahr 1417 zum erstenmal in Deutschland auf; damals noch in großen Gemeinschaften geführt von Zigeunerfürsten und „grafen“. Der Weg, den sie von Indien zu uns nahmen, läßt sich aus der Zigeunersprache, die im wesentlichen indoeuropäischen Ursprungs zu sein scheint, und zwar aus den vielen Ausdrücken schließen, die der persischen — auch der Name „Zigeuner“ wird von dem persischen Wort zangi, d. h. Wüstent, hergeleitet —, arabischen, armenischen, türkischen, griechischen und ungarischen Sprache entstammen.

In Deutschland sind sie dann besonders im Süden, und zwar im Röhmer Wald, im Schwarzwald, in Ober- und Niederbayern, in der Pfalz



und in Hessen, aber auch im Braunschweigischen, im Harz und in Thüringen hervorgetreten. Hier sind ihre Wanderbezirke, in denen sie früher in großen Sippen und Stämmen, oft unter Stammeshäuptlingen, umherzogen und wo sie heute noch „zu Hause“ sind. Es entstanden auch

Videnskab og Tro



NYSGERRIG

Din liderlige hjerne snyder dig til kærlighed

Hvad sker der med os, når vi bliver tiltrukket af et andet menneske? Der er tre faser fra smaskliderlig til kærlighed.

AF KIM RATHCKE JENSEN OG LÆRKE KROMANN (GRAFIK)
19. FEB. 2018 KL. 20.01

"Jeg føler mig ikke som et helt menneske, når jeg ikke er sammen med dig. Når jeg sidder stille, vil jeg gå. Når jeg er ude at gå, så vil jeg hjem"

Sådan skrev en rastløs mand på 21 år til den kvinde, som han var dybt forelsket i. Manden hed Albert Einstein, og han skrev brevet i år 1900 og sendte det til Mileva Maric, der senere blev den berømte videnskabsmands første hustru.

“

Oxytocin er et tilknytningshormon, og niveauet af det stiger, når vi bliver berørt, og når vi er i forelskelsesfasen. Det gør, at man bliver skør. Nærmest som ammehjerne, hvor man glemmer alt omkring sig

SARAH WÄHLIN-JACOBSEN, LÆGE, SEXOLOGISK KLINIK

Videnskab og Tro



Dopamin og en særlig genvariation: Kan utroskab ligge i generne?

For nogle mennesker kan utroskab være genetisk bestemt, viser undersøgelser. Men det er ikke helt så simpelt ifølge dansk psykolog.

LÆS OGSÅ: Din liderlige hjerne snyder dig til kærlighed

Ny viden om menneskets bakterier vælter forståelsen af selvet

Sludder og vrøvl, siger en filosof.



Hvem er du? Ikke nogen uden dine bakterier, siger forskere. (Foto: Ivan Obolensky/ Pexels)

Videnskab og Tro

Hvad mener jeg selv? Tro handler for mig om taknemmelighed, ydmyghed, skyldighed, kærlighed, forpligtigelse overfor både Gud og medmennesket. Om deltagelse i Gudstjeneste og om at være del af en menighed.

Videnskab og tro er to meget forskellige måder at søge sandhed på. Tro handler om troskab, tillid, kærlighed til skaberen, skabningen, de(t) skabte, næsten (f.eks. Matthæus 22, ³⁴⁻⁴⁰).

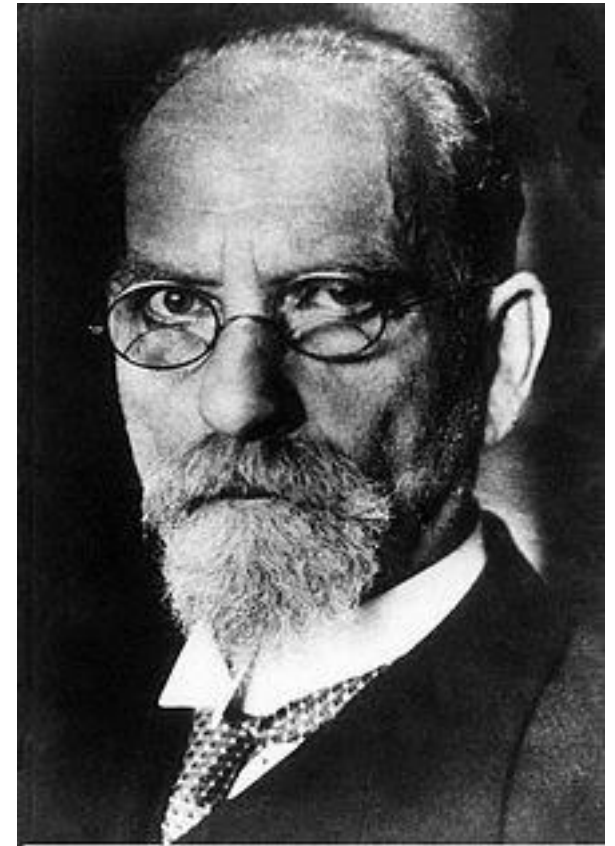
Naturvidenskab handler (bl.a.) om at afdække egenskaberne ved materien og dens vekselvirkninger, og kortlægge den kosmiske historie.

Jeg er ikke "naturalist" (eller retter: jeg tror ikke nutidens naturvidenskab giver en udtømmende beskrivelse af virkeligheden). Jeg vil ikke udtale mig om fremtidens videnskab.

Paulus: "Endnu ser vi i et spejl, i en gåde, men da skal vi se ansigt til ansigt. Nu erkender jeg stykkevis, men da skal jeg kende fuldt ud,

Lebenswelt

In unserer Lebensnot – so hören wir – hat diese Wissenschaft uns nichts zu sagen. Gerade die Fragen schliesst sie prinzipiell aus, die für den in unseren unseligen Zeiten den schicksalsvollsten Umwälzungen preisgegebenen Menschen die brennenden sind: die Fragen nach Sinn oder Sinnlosigkeit dieses ganzen menschlichen Daseins.



Edmund Husserl

Den levede verden er den primære – ikke videnskabens abstraktion.
Erkendelsen kan være om naturen – ikke naturen selv.

Ayn Rand / "objektivisme"

It only stands to reason that where there's sacrifice, there's someone collecting the sacrificial offerings. Where there's service, there is someone being served. The man who speaks to you of sacrifice is speaking of slaves and masters, and intends to be the master.



En rabbiner spurgte engang sine elever om, hvornår natten bliver til dag. »Når det første lys farver horisonten«, foreslog den ene. »Når den sidste stjerne er falmet«, sagde den næste. »Nej«, svarede rabbineren. »Dagen oprinder, når lyset er så klart, at du kan skelne din fjendes ansigt og se, at han er din broder.«

Sandhedens modsætning er enkelhed.

*Der findes to slags sandheder:
Trivialiteter, hvor det modsatte er
åbenbart urimeligt, og dybe sandheder,
som kendetegnes ved, at deres
modsætning også er en dyb sandhed.*

*Man kan lære meget ved at være fysiker,
muslim eller kunstmaler, men man kan
aldrig bringe alt dette på en enkel formel.*

*Jeg er ikke overtroisk, men jeg har
forstået, at det bringer lykke, enten man
tror på det eller ej.*

*Ja, situationen er faktisk så alvorlig, at
det eneste vi kan gøre, er at spøge med
den.*



Hvis du ønsker at finde sandheden,
så vær aldrig for eller imod.

Kampen mellem “for” og “imod”
er sindets værste sygdom.

- Sengcan, fra ca. 700 eft. Kr.





TEMANUMMER OM NATURVIDENSKAB OG RELIGION

- GUD OG DARWIN
- GUD SOM MERE END NØDVENDIG
- NEEDHAM-SPØRGSMÅLET I MODERNE FYSIK
- NATURVIDENSKABEN SOM KRISTENT PROJEKT
- HVAD HAR REFORMATIONEN GJORT FOR NATURVIDENSKABEN?
- NATURVIDENSKAB OG RELIGION MELLEM NEWTON OG DARWIN
- PLANETKALENDER – NYHEDER – ØRSTED MEDALJE UDDILT

Løssalgspris: 50 kr

Naturvidenskab og religion

Af Hans O. U. Fynbo, Institut for Fysik og Astronomi, Aarhus Universitet, og Johan P. U. Fynbo, Niels Bohr Institutet, Københavns Universitet

Vi er for denne diskussion særlige derved, at vi er enæggede tvillinger, der begge arbejder som naturvidenskabelige forskere, men som er endt med forskellige syn på forholdet mellem viden og tro. Vi har valgt at bruge os selv til at belyse spændingsfeltet mellem naturvidenskab og religion ved først at give hvert vores syn på tre spørgsmål: 1) hvad er verden?, 2) hvad er et menneske? og 3) hvad er Gud? Efter denne "forskels-afklaring" har vi skrevet en fælles diskussion af forholdet mellem naturvidenskaben og tro.

Hvad er verden?

Hans

Videnskab er erkendelsen af, at verden er rationel og i princippet forståelig, men at opnåelsen af denne forståelse er vanskelig. Menneskers almindelige fornuft har en tendens til at komme til fejlslutninger eller at operere med forkerte præmisser. Det kunne være troen på held og uheld, skæbnetro, eller tendensen til at tro, hvad forbilleder eller omgivelserne tror på. Videnskab er derfor også en metode, der undgår at komme til de fejlslutninger, som vores intuition og almindelige fornuft ofte ville lede til. Metoden går i bredeste forstand ud på at opstille hypoteser, og derefter fremskaffe erfaringer, der kan be- eller afkræfte disse hypoteser.

Pga. videnskab kan vi sige meget om verden. Vi ved, at verden er dynamisk, og at den har set meget forskellig ud til forskellige tider. De grove træk i denne historie vil være læseren velkendt og behøves ikke opsummeres her. Af særlig betydning vil jeg fremhæve, at i forhold til de størrelsesordener, som er relevante for mennesker, er universet enormt både i tid og rum. Vi ved også, at der er meget, vi ikke ved om verden – f.eks. hvad mørkt stof er, og hvad det er, der får universet til at accelerere i dets udvidelse. Vi ved ikke, hvad der skete før Big Bang, eller om det giver mening at spørge om det. Dertil kommer alle de ting, vi ikke ved, vi ikke ved.

Johan

Etymologisk er ordet "Verden" meget interessant. Den oprindelige betydning er "mands-alder" eller "tidsalder". Betydningsudvidelsen til den moderne mere altomfattende betydning af "Verden" skyldes ifølge Dansk Etymologisk Ordbog påvirkning fra det græske begreb kosmos. Begrebet kosmos står hos grækerne i modsætning til kaos. Begrebet kosmos indeholder det centrale aspekt ved verden, som de fleste videnskabsfolk er fascinerede af, at der er orden og ikke kaos. Naturvidenskaben handler vel i en vis forstand om at forstå denne orden.

I moderne tid synes ordet Verden at have foretaget endnu en udvidelse, således at det nu simpelthen er "alt". Det står i modsætning til tidligere tiders tænkning, hvor man f.eks. ikke har tænkt på Gud som en del af verden. Gud er noget transcendent (noget, der rækker ud over).



Figur 1. Vatikanets observatorium i Castel Gandolfo med pladen "DEUM CREATOREM VENITE ADOREMUS" ("Kom, lad os beundre Gud skaberen!").

Som troende forbinder jeg intellektuelt ordet "Verden" med det gamle nu lidt komiske "Skaberværket". Det ligger dybt i religiøse forestillinger, at Gud er alttings ophav, hele verdens ophav, og at den orden, vi som forskere er fortryllede af at forstå, er et udtryk for Guds visdom. På observatoriebygningen på Pavens sommerresidens i Castel Gandolfo syd for Rom står der "Deum Creatorem venite adoremus" som betyder "Kom, lad os beundre Gud skaberen!" Denne tilgang til verden, synes jeg, giver mening.

Hvad er mennesket?

Hans

Vi ved, at liv er opstået på planeten Jorden ret hurtigt efter, at bombardementet af Jorden fra kometer og asteroider ophørte ca. 0,5-1 milliard år efter, at Jorden blev dannet fra den samme gassky som Solen. Vi ved ikke præcis, hvordan livet er opstået, men det har formodentlig fundet sted ved alkaliske varme kilder i havet. Vi ved, at alt liv er i familie gennem den samme genetiske kode skrevet i DNA. Vi ved, at fra livet opstod til i dag har det gennemgået en række voldsomme episoder med masseuddøen lige fra "forurening" af

“We conclude that God is known first through Nature, and then again, more particularly, by doctrine; by Nature in His works, and by doctrine in His revealed word.”

Nihilodice

“Men den irreligiøse holdning måtte vel egentlig prøves på, om vi med intetheden kan give en forklaring på alt det, der gør livet værd at leve. Kun gør man aldrig det forsøg, og er det ikke en skævhed? Den, der taler om at livet og verden er skabt, bliver spurgt om hvorfra da al lidelse og ulykke kommer. Den der anser alt for meningsløst og tomt, bliver derimod aldrig spurgt om hvorfra da al glæde og oplevelse kommer. Men er det billigt? Ligesom man i gamle dage med en teodice forsøge at give en forklaring på det ondes og ulykkeliges tilstedeværelse for at retfærdiggøre Gud, burde man så ikke i dag med hvad man kunne kalde en nihilodice forsøge at give en forklaring på det lykkeliges tilstedeværelse og forsvare meningsløsheden og intetheden mod angrebet på dem fra lykken?”

[...] Skyldes det, at den irreligiøse i virkeligheden også går ud fra tanken om skabelse, så irreligiøsiteten er et oprør, protest, forargelse over at lidelsen og ulykken bryder skabelsen ned?”

Løgstrup: ”Skabelse og tilintetgørelse”

Videnskab og Tro

“In all languages derived from Latin, the word "reason" (ratio, raison, ragione) has a double meaning: first, it designates the ability to think, and only second, the cause. Therefore reason in the sense of a cause is always understood as something rational. A reason the rationality of which is not transparent would seem to be incapable of causing an effect. But in German, a reason in the sense of a cause is called Grund, a word having nothing to do with the Latin ratio and originally meaning "soil" and later "basis". From the viewpoint of the Latin ratio, the girl's behavior sitting down on a highway, seems absurd, inappropriate, irrational, and yet it has its reason, its basis, its ground, Grund. Such a Grund is inscribed deep in all of us, it is the ever-present cause of our actions, it is the soil from which our fate grows.”

From Milan Kunderas “Immortality”

one of those dewy, clear, starry nights, oppressing our spirit, crushing our pride, by the brilliant evidence of the awful loneliness, of the hopeless obscure insignificance of our globe lost in the splendid revelation of a glittering, soulless universe. I hate such skies.

En af Joseph Conrad's karakterer
NOUS 48:4 (2014) 745–772

*“Scripture informs us that the Deity proceeded by **a sort of graduated and ordered advance to the creation of man.** After the foundations of the universe were laid, as the history records, man did not appear on the earth at once, but the creation of the brutes preceded him, and the plants preceded them. Thereby Scripture shows that **the vital forces blended with the world of matter according to a gradation;** first it infused itself into insensate nature; and in continuation of this advanced into the sentient world; and then ascended to intelligent and rational beings....*

*“The creation of man is related as coming last, **as of one who took up into himself every single form of life, both that of plants and that which is seen in brutes.** His nourishment and growth he derives from vegetable life; for even in vegetables such processes are to be seen when aliment is being drawn in by their roots and given off in fruit and leaves. His sentient organization he derives from the brute creation. But his faculty of thought and reason is incommunicable, and a peculiar gift in our nature.”*

Gregory of Nyssa